

XXV Olimpíada

Mollet del Vallès. Una entre quinze¹

Montserrat Tura i Camafreita*

“Dedicat a la meva filla Laia, la més olímpica”

1. Els 80, una dècada difícil

Els anys 80 s'han caracteritzat com la fi del període “revolucionari” que havia sacsejat Occident des del maig del 68: l'ocàs dels moviments d'emancipació social havia estat substituït per l'aparició de polítiques neoliberals.

També són els anys de la crisi del petroli iniciada a finals dels setanta que s'allargava i de la crisi sanitària que significà l'aparició de la SIDA, de les darres fuetades del greu problema de l'addicció a l'heroïna i de la d'uns índex de violència i d'inseguretat ciutadana que sortosament no s'han repetit fins ara.

Va ser la dècada de la reconversió industrial, desmantellant la gran siderúrgia, la metal·lúrgia, la construcció naval, la mineria i el final del tèxtil. Per aquest motiu s'havien creat zones d'urgent reindustrialització, s'aplicaven polítiques antiinflació, s'apostava per incentivar la creació de llocs de treball i d'inversió pública per dotar a cada municipi d'una nació negada, a la pròpia nació i a l'Estat que havia estat aïllat per la dictadura franquista, de la modernitat en l'aplicació dels drets polítics i en la creació de serveis socials i culturals.

El 1989, amb la desintegració del Pacte de Varsòvia, la Unió Soviètica va anunciar l'abandonament de l'hostilitat política cap a al món occidental i, per tant, la fi de la guerra freda. Queia la icona principal de la divisió en blocs del món: el mur de Berlín. A meitat de la dècada dels 80, la taxa d'atur era del

22%, superior a la dels dies que vaig escriure aquest text. A partir del 1985 s'iniciava tímidament un creixement econòmic i es culminava el procés de convergència amb Europa, aconseguint la integració a la CEE el 1986 i la incorporació de la pesseta al Sistema Monetari de la Comunitat el 1987.

Des de 1979, amb més voluntat que recursos, els ajuntaments democràtics havien iniciat la transformació més profunda i consistent de les condicions de vida en cada carrer, en cada barri, en fer protagonistes del seu futur tots i cada un dels ciutadans.

Barcelona veia com les velles naus del Poblenou esdevenien espais sense vida i es proposava agosarats projectes de recuperació del front marítim, ja que fins aleshores era l'abocador i desguàs d'una ciutat desestructurada. L'eliminació de les barraques conegudes com a Somorrostro va ser-ne una icona.

Calia molta força i capacitat d'unir les esperances individuals fins a fer-ne una de col·lectiva. La idea formulada, just a l'inici de la dècada dels 80, pel primer alcalde democràtic de la capital de Catalunya, Narcís Serra, i treballada de manera perseverant pel seu successor Pasqual Maragall va donar un gran impuls a la transformació iniciada. Es tractava d'aconseguir la seu dels Jocs Olímpics de 1992, demostrant que un gran esdeveniment esportiu podia actuar com el gran incentiu econòmic i social d'una transformació urbana que

* Metgessa i exalcaldessa. montserrattura@gmail.com

encara avui, vint anys després dels Jocs i vint-i-sis de la nominació de Barcelona com a seu, és un referent mundial. El Cobi de Mariscal i el símbol olímpic de Josep Maria Trias, per les seves connotacions de rebuig del conformisme, la seva inspiració en la tradició de l'art d'avantguarda i els referents artístics catalans, constitueixen la primera i valuosa aportació del disseny al projecte cultural de Barcelona 92.

A partir d'aleshores, el disseny va constituir una de les principals aportacions a la indústria d'una nova etapa de reactivació econòmica. En ser escollida Barcelona, fou escollida Catalunya, perquè des del principi, el projecte consistia en posar en valor molt més que els Jocs Olímpics i que el Centre d'Estudis Olímpics ho concreta amb els següents ítems destinats a donar la volta al món (MORAGAS, 1987).

222

Pintors Picasso, Dalí, Miró, Tàpies
Equipaments i ofertes culturals Congressos, liceu, concerts, fires, museus, teatre, exposicions, festivals, llibres, esports, futbol
Referents, geopolítics Mediterrània, catalana, internacional
Músics i actors Pau Casals, Montserrat Caballé, Flotats
Arquitectes Gaudí, Bohigas, Bofill
Monuments i edificis singulars La catedral, la Sagrada Família, el Parc Güell, les fonts
Referents turístics Costa Brava, platges, nit
Referents i qualificacions genèriques Olímpica, Romànica, Bimil·lenària, Gòtica, Cultural, Industrial, Cosmopolita, Open (oberta), Avantguarda
Referents urbans Rambles, port, Tibidabo, Montjuïc
Especialitats culturals Moda, Disseny, Modernisme

De la seu organitzadora en sortien clarament els valors positius de: fraternitat, cooperació, igualtat, afany de pacificació del món... i no es va limitar als valors inherents de competició esportiva. Valors que es van treballar en cada pas, cada acte dels sis anys que van des de la nominació, 17 d'octubre de 1986, i la celebració dels jocs, juliol – agost de 1992.

Barcelona, i per extensió totes les ciutats subseus es converteixen durant els anys previs i, sobretot durant l'any 1992, en referent mundial d'urbanisme i urbanitat, de cultura i valors culturals que transcendeixen la cultura, amb l'esport com a referència però amb les relacions socials internacionals com a objectiu.

**2. Les ciutats subseus.
Una afortunada sintonia**

“... à la ville ... de Barcelona” paraules pronunciades per Joan Antoni Samaranch, el 17 d'octubre de 1986 a Lausana¹ que van emocionar milions de catalans i catalanes. Mai tots els catalans s'havien sentit tant barcelonins, ni els barcelonins havien tingut tanta consciència de representar totes les ciutats de Catalunya.

Com a conseqüència de reforçar la idea que Barcelona era Catalunya, la ciutat capital era conscient que els seus límits eren indefinits i que la millor definició de Catalunya era nació de ciutats, es proposà compartir l'honor, la inversió, la construcció i gestió de les instal·lacions necessàries amb altres ciutats situades a diferents indrets dels 33.000 quilòmetres quadrats.

La majoria de subseus es basaven en la tradició en la pràctica d'un determinat esport, d'altres per raons geogràfiques com les vinculades als rius o muntanyes i finalment algunes per

¹ Barcelona competia amb París. Fins al darrer moment no es va conèixer el resultat i molts creien que era impossible vèncer París.

singularitats que no tenien a veure amb la pràctica esportiva, com és el cas de Mollet del Vallès.

- Badalona: Bàsquet i Boxa.
- Banyoles: Rem.
- Castelldefels: Piragüisme.
- Granollers: Handbol.
- L'Hospitalet de Llobregat: Beisbol.
- Mollet del Vallès: Tir Olímpic.
- Reus: Hoquei patins.
- Sabadell: Futbol.
- Sant Sadurní d'Anoia: Hoquei patins.
- La Seu d'Urgell: Piragüisme eslàlom (aigües braves).
- Terrassa. Hoquei herba.
- Vic: Hoquei patins.
- Viladecans: Beisbol.
- El Muntanyà² (el Brull i Seva): Hípica.
- Saragossa³ i València: Futbol.

Des d'aleshores, aquestes ciutats han compartit un sentiment especial que es desperta amb orgull cada vegada que alguna referència o algun símbol vinculat als Jocs Olímpics de 1992 ens ho recorda.

En les autopistes encara hi podem trobar els cartells situats meticulosament a 92 quilòmetres i que permeten la inscripció en cartell de senyalització viària normalitzat de "Barcelona 92", però (potser imperdonablement) han desaparegut a l'entrada dels municipis aquells cartells de "Mollet del Vallès – subseu olímpica".

3. El cas de Mollet del Vallès

Havien estat proclamades totes les subseus, excepte la que havia d'acollir el Tir Olímpic. Fins i tot s'havia resolt la distribució entre Banyoles i Castelldefels de les proves de piragüisme i rem que inicialment s'havien assignat íntegrament a la capital del Pla de l'Estany.

Figura 1. Montserrat Tura, alcaldessa de Mollet i Olegario Vázquez Raña, president de la Federació Internacional de Tir, a les instal·lacions olímpiques de tir de Mollet.

Recordo, com si hagués passat ahir, una de les moltes reunions amb els responsables del COOB (Comitè Olímpic Organitzador de Barcelona 1992) i de la Federació Internacional de Tir. Aquell dia de principis de juny de 1989 hi assistia en Josep Miquel Abad conseller delegat del COOB i Olegario Vázquez Raña, president de la Federació Internacional de Tir, un mexicà molt influent que no parava de repetir que algunes delegacions americanes havien apostat per Barcelona en el si del COI i que en justa correspondència a les seves gestions les instal·lacions de Tir havien de ser millor que les de Seül. Hi assistíem Joan Antoni Solans, director general d'Urbanisme i responsable de l'INCASOL, i jo mateixa en qualitat d'alcalde.

Eren reunions de tanteig, amb la premissa de confidencialitat per no ge-

² El Muntanyà va allotjar proves d'hípica encara que no va ser reconeguda com a subseu de manera oficial perquè estava en terrenys de dos municipis diferents (el Brull i Seva) (Osona).

³ Saragossa i València es van oferir per allotjar competicions eliminatòries de futbol i compartir el goig de Barcelona i Catalunya.

nerar expectatives que esdevinguessin frustració si no es concretava la designació com a subseu. Alguna estona de les matinales d'insomni la relació Escola de Policia de Catalunya i galeries de tir es va fer present i des d'aleshores va esdevenir inseparable. El COOB ho va fer seu i va decantar la balança definitivament cap a Mollet, descartant definitivament Gelida (1989).

La premissa de què les inversions en instal·lacions esportives no havia d'ésser efímera, ans el contrari havia de tenir una utilitat posterior va ser el desllorigador de la designació, que va arribar el 17 de juliol de 1989.

L'arribada en helicòpter privat del president de la Federació Internacional de Tir iniciava una etapa intensa d'esdeveniments encadenats, de calendaris impossibles que l'esforç desinteressats i la il·lusió van fer possible. Iniciava una dimensió superior a la tasca municipal⁴.

En Josep Gomis era conseller de Governació i responsable de l'Escola de Policia⁵ i en Joaquim Molins era el conseller d'Obres Públiques, que amb en Joan Antoni Solans i Josep Lluís Vilaseca, secretari general d'Esports esdevingueren els interlocutors del Govern de la Generalitat d'aleshores. Josep Miquel Abad, conseller delegat, Ada Llorens cap d'Urbanisme i Jaume Curbet (recentment desaparegut) responsable de planificació de la Comissió de Seguretat eren les peces claus del Comitè Olímpic de Barcelona'92 (COOB). Menció especial per en Jaume Blades⁶, director esportiu de tir del COOB'92 i el nostre enllaç diari amb l'organització dels Jocs.

Durant l'any 1990 es va engegar un conjunt de procediments per poder construir-los durant el 1992:

- Conveni Ajuntament, Departament de Governació i INCASOL, propietari dels terrenys.
- Redacció i aprovació del Pla especial Olímpic que creava els vials d'accés a les instal·lacions de tir, Escola de Policia, deixalleria i barri de Lurdes.
- Projectes d'urbanització dels nous vials.
- Projecte de l'edifici del Tir de Precisió i de l'Espaï de Tir al Plat.
- Estudis d'impacte ambiental i sonor del tren i del Tir al Plat i la connexió amb l'EPC.
- Projecte dels dos ponts nous sota el FFCC de Barcelona – Puigcerdà.
- Projecte accessos a l'AP7 amb rotonda inferior.

L'alcalde de Barcelona i president del COOB, Pasqual Maragall, va compartir la sala de Plens de l'Ajuntament per ratificar alguns dels projectes de convenis, després d'haver compartit amb tots els molletans i molletanes la inauguració de les Pistes d'Atletisme el 27 d'octubre de 1990. Podíem,

224

Figura 2. **Constitució de Mollet com a subseu olímpica i lliurament de la bandera (27-10-1990. L'alcaldesa Montserrat Tura, oneja la bandera olímpica entre l'alcalde de Barcelona, Pasqual Maragall, i el Secretari General de l'esport de la Generalitat, Josep Lluís Vilaseca. (Ramon Ferrandis / El 9 Nou)**

⁴ El 12 de desembre de 1989 a les 19 h se celebrava el Ple extraordinari de la corporació municipal per tal d'acceptar formalment la nostra nominació de Subseu. Després s'inaugurava a la Marinetta l'exposició "40 fotografies dels XXIV Jocs Olímpics".

⁵ El director de l'Escola de Policia d'aleshores era Jesús M. Rodés.

⁶ Jaume Blades, director esportiu del COOB'92 va competir com a tirador als Jocs Olímpics de Tòquio'64 i de Múnic'72. En els Jocs de 1992 a Mollet de Vallès hi va competir el seu fill Josep.

doncs, proclamar “Mollet ciutat olímpica” i el que més tard seria president de Catalunya, Pasqual Maragall feia entrega de la bandera olímpica en el balcó del vell ajuntament. La plaça era fosca, feia molt fred, eren molts pocs els ciutadans que ens acompanyaven i la protagonista va ser una rata que es va passejar, sense sentir-se intimidada, per tota la plaça.

4. Aprofitar l'oportunitat. Inversions a la ciutat

El 28 de juliol de 1990 va entrar en funcionament la variant de la N-152, ara C-17, i el mateix dia quasi tots els molletans i molletanes van assistir a una festa convocada amb el lema “Ja no tenim carretera, fem nostre el carrer” en el vell asfalt alliberat. Massa anys de patir el trànsit intens i lent de molts milers de cotxes i camions pel bell mig de la població, havia partit la ciutat en dues. La inauguració i la festa popular de recuperació de l'avinguda Gaudí, i els carrers de Jaume I i Burgos van comptar amb la presència del Molt Honorable President de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol.

La variant tenia algunes insuficiències, i accedir-hi era més difícil del que volíem, però va ser l'inici d'un conjunt de grans obres públiques que canviarien Mollet del Vallès girant-lo com un mitjó. El Govern de l'Estat, en el marc de polítiques de reactivació econòmica i de suport als Jocs Olímpics havia aprovat un conjunt de mesures fiscals per incentivar l'obra pública, la de més impacte (més enllà de les subvencions directes) va ser l'exempció de l'IVA.

La desaparició de la carretera que passava pel carrer de Jaume I va permetre una reurbanització com avinguda de voreres amples facilitant la reactivació comercial i simultàniament ens proposàvem convertir el col·lector del mig de “l'avinguda de l'Exèrcit Espanyol” en la Rambla que avui coneixem.

Figura 3. Obres de remodelació de Jaume I. (Tribuna Vallesana. Arxiu Històric de Mollet)

La simultaneïtat de les obres de tota la Rambla i tota l'avinguda de Jaume I va portar molts problemes de mobilitat que es van gestionar el millor possible i que els molletans van demostrar entendre que no podíem perdre aquella oportunitat.

A més d'aquestes grans obres, i les vinculades a les instal·lacions de Tir Olímpic i els seus accessos, van transformar-se en altres espais urbans:

Substitució de la xarxa d'enllumenat públic.

- Nou dipòsit d'aigua als Pinetons i construcció canonades d'abastament d'aigua per diferents barris.

Figura 4. Obres de la construcció de la variant de la N-152, ara C-17. (Tribuna Vallesana. Arxiu Històric de Mollet)

Figura 5. Inauguració de la variant de la N-152, ara C-17, el 28-7-1990. (Tribuna Vallesana. Arxiu Històric de Mollet)

226

- Escola municipal de música a Can Gomà.
- Urbanització de l'avinguda Calderó per connectar-la amb la B-500.
- Pont sota el FFCC de Puigcerdà al barri Santa Rosa, carrer de Palau de Plegamans.
- Urbanització Rambla Nova.
- Col·lectors aigües residuals i canalització Torrent Caganell.
- Reurbanització Rambla Fiveller i Rambla Balmes.
- Rambla de la Unió i substitució de la tanca Pavelló de bàsquet.
- Milliores de la xarxa de clavegueram i construcció col·lectors Rambla Pompeu Fabra.
- Millora xarxa elèctrica. Soterrament línies aèries Rambla Balmes.
- Parc Bombers a la ronda Pinetons (antic).
- Remodelació del jardí de Can Mulà per convertir-lo en parc públic.
- Instal·lacions per EMFO al carrer de Berenguer III.
- Urbanització del carrer del Bosc.
- Projecte de rehabilitació dels "pisos Sala" a la Plana Lledó.

- Parc Lluís Companys.
- Recuperació de l'antiga N-152. Urbanització de l'avinguda de Jaume I.
- Plaça Mercè Rodoreda.
- Rehabilitació de la masia de Can Lledó.
- Urbanització del carrer de Ramon Casas. Connexió amb Anselm Clavé i la Rambla Pompeu Fabra.
- Centre Cívic del barri de Lurdes.
- Urbanització de la plaça Nelson Mandela.
- Pas inferior de FFCC Puigcerdà connectant el carrer de Borrell amb el carrer de Sant Llorenç.
- Urbanització de la Via Ronda (entre Zorrilla i Fèlix Ferran).
- Urbanització de la plaça Amical Mauthausen.
- Pla especial de l'Illa de Can Mulà.
- Projecte del mercat municipal.
- Magatzem i vestuari per a la Brigada d'Obres.
- Pistes d'atletisme de la Pedra Salvadora.
- Vianalització primer tram del carrer de Francesc Macià.
- Ampliació del cementiri.
- Plaça de Joan Abelló.
- Patis, pistes esportives i tanques de les escoles públiques.
- Aparcament de superfície al Pla de les Pruneres.
- Reurbanització del Passeig de Ronda.
- Urbanització dels carrers Can Mollet, Sant Roc i Doctor Fleming.
- Inici de la recollida selectiva.
- Urbanització del polígon industrial Can Prat.
- Vials d'accés a la deixalleria i al barri de Lurdes. Nou pas per sota els FFCC de Puigcerdà.

Calia treballar contrarellotge. La variant entrava en funcionament el 28 de juliol de 1990 i les obres de remodelació dels dos eixos principals s'havien

de fer només en un any. La intensitat d'acció del govern municipal⁷ per no perdre cap subvenció ni cap bonificació fiscal va donar fruits en forma de deixar enrere un Mollet del Vallès que el franquisme havia tractat com a suburbi.

La transformació de Barcelona ha passat a la història per haver-la vinculat a la bona arquitectura. Noms com Bohigas-Martorell-Mackay que van dissenyar el nou Poblenou i el Port Olímpic, i noms com Santiago Calatrava⁸, Norman Foster⁹, Ricard Bofill¹⁰, Albert Viaplana¹¹, Enric Miralles i Carme Pinós¹², Jordi Garcés¹³, Correa-Milà-Margarit-Buixadé¹⁴, Arata Izosaki¹⁵, Carles Ferrater¹⁶, Artigues-Sanabria¹⁷, resten lligats per sempre més a la Barcelona admirada.

Bach i Mora a la ciutat de Terrassa i a l'hoquei herba, Bonell a Badalona i al Pavelló Olímpic de Badalona, dedicat especialment al bàsquet. A Mollet del Vallès hem de recordar els germans Robert i Esteve Terradas, Manel Ribas Piera i als nostres serveis tècnics, de manera especial a: Jordi Llonch (1990-1992), Fèlix Bastaerrechea (1989-1992), Fernando Tejada (1991-1992), Josep Ortiz (1992), Conxa Bohigas (1990-1992) i Oriol Valls,¹⁸ sense oblidar els regidors d'obres i d'esports, Josep Garzón, Rafael Alarcon, Josep Monràs i la tècnica d'esports Pilar Peire.

Contra rellotge, el mes de juliol de 1992 estàvem acabant les cantonades de la nova avinguda Jaume I, i vèiem brotar uns arbres menuts que restituïen el verd que havia desaparegut a principis dels anys seixanta quan es van talar els grans plàtans d'ombra que havien acompanyat i fitat la carretera de Ribes des de la seva construcció.

No he oblidat les dificultats per coordinar el gran volum d'obra pública que es produïa de manera simultània, ni els problemes d'ordenació del trànsit que van suposar, ni les queixes veïnals sovint justificades per les molèsties de les obres a tocar del portal de casa, ni l'oposició contundent d'algunes forces polítiques que, aleshores, no formaven part del govern municipal, ni les dificultats econòmiques no he oblidat, però el ressorgiment de l'avinguda central de la ciutat després de dècades de degradació i forta contaminació, l'evidència que els plàtans falsos (*acer pseudoplatanus*) plantats han esdevingut la presència de verd on només hi havia gasos i soroll, les persones assegudes als bancs i a les primeres jardineres que ens van permetre veure tulipes en els nostres carrers, o els castanyers d'índies amb la seva singular flor blanca o vermellosa, erecte, perdurable, omplint la rambla i donant continuïtat als que ja existien

⁷ Un record especial per a l'Ezequiel Martín (e.p.d), Josefina Plana i José Manuel Fernández

⁸ Autor de la torre de comunicacions de Montjuïc

⁹ Autor de la torre de Collserola

¹⁰ Autor de l'ampliació de l'aeroport i de l'edifici INEF

¹¹ Autor de la Vila Olímpica, 133 habitatges.

¹² Autors de la Ciutat Esportiva Vall d'Hebron – Teixonera.

¹³ Autor del Pavelló Olímpic Vall d'Hebron.

¹⁴ Autors de la remodelació de l'antic estadi Olímpic de Montjuïc, avui estadi Lluís Companys. Construït per Domènech i Roura i per l'Exposició Universal de Barcelona (1929).

¹⁵ Autor del Palau Sant Jordi. La cúpula d'instal·lació esportiva més espectacular.

¹⁶ Autor de l'hotel Joan Carles I.

¹⁷ Autors del Pavelló d'Halterofília.

¹⁸ Caldria mencionar el treball i els nostres debats amb el director d'obra designat per la Generalitat en la reurbanització de Jaume I, Santiago Ferrer i Mur, i la col·laboració d'altres tècnics municipals imprescindibles pel conjunt de transformacions: Claudio Salaverria, Josep M. Mompín, Xavier Rabal i José Ramírez.

Figura 6. Actuació de Joan Manuel Serrat acompanyat per alumnes de l'Escola de Música de Mollet, per celebrar el final de les obres de la Rambla Nova

228

a l'alçada del Lestonnac o col·legi de les monges. Els arbres de l'amor amb la seva flor rosa intens que cada any esperem a principis del mes de març i que de manera especial es prodiga just darrera els quioscos fent un racó especial que va substituir un vell magatzem. Aquests arbres que van fer que Joan Manuel Serrat tries la cançó "Paraules d'amor" per interpretar amb els alumnes de l'Escola de Música que la majoria deuen ser pares i mares de família en l'actualitat i que vam acompanyar-lo el 20 de desembre de 1992 en la inauguració de la nova Rambla.

Ribas Piera va ser l'encarregat de demostrar que damunt de grans col·lectors d'aigües pluvials (torrent Caganell) i d'aigües residuals, podíem passejar i retrobar-nos. Des de Can Borrell a l'estació de França, l'eix de vianants més estructurant de la ciutat, té l'empremta olímpica. La construcció de les instal·lacions de tir, discorren paral·lelament a les obres de millora de l'Escola de Policia de Catalunya i la connexió entre els dos espais per sobre de la Riera Seca i els dos vials (antic i olímpic) que comuniquen el nucli principal de la trama urbana de Mollet amb el seu barri de Lurdes.

La necessària vinculació del Tir de precisió amb el Camp de Tir el Plat va decidir-nos a fer la connectivitat per sota la via del tren de Barcelona – Puigcerdà (línia 3 de rodalies). Aquesta ubicació del Camp de Tir al Plat amb un únic edifici de serveis, fou més discutida posteriorment a la realització dels Jocs que durant la seva preparació. Actualment la seva integració ha demostrat que la solució atalussada provocava l'aïllament de la zona de Can Vila i del barri de Lurdes i l'Eixample de Parets.

5. Impregnació esperit olímpic en una realitat difícil

És interessant fer, avui, una reflexió retrospectiva del camí entre la plaça buida amb una rata que insistia en ser la protagonista d'un vespre fred de finals d'octubre de 1990 i els carrers i la plaça plena a rebotar del dia de l'arribada de la flama olímpica, el 15 de juny de 1992 a les dotze de la nit.

Mollet del Vallès no tenia tradició en la pràctica de les dues modalitats de tir olímpic (precisió i plat). No partíem d'un equip amb tradició i èxits, no hi havia una afició entregada. La majoria de les altres subseus foren designades entre 1986 i 1987, mentre que nosaltres no ho aconseguirem fins al 1989. Teníem poc temps i no teníem fonaments. Havíem de fer accessos, galeries de tir, aplicació de tecnologia molt avançada... però la nostra ciutat seguia tenint índexs d'atur molt elevats i uns indicadors de seguretat ciutadana molt dolents. S'havien detectat els primers problemes estructurals en edificis construïts amb ciment aluminós.

Necessitàvem reactivar l'economia del municipi i sobretot necessitàvem incrementar l'autoestima col·lectiva. Havíem de fer que l'esperit olímpic no és limités a les galeries de tir que després formarien part de l'Escola de Poli-

cia de Catalunya¹⁹. Havíem de portar la modernitat a altres indrets de la ciutat i així ho vam fer. Havíem d'implicar la ciutadania, i els voluntaris olímpics van ser decisius. Però, sobretot, havíem d'impregnar d'esperit olímpic totes les transformacions físiques i socials que es produïen a la ciutat. De mica en mica, l'entusiasme i el fenomen d'unió es va anar produint tot i la sensació de què el Tir era un esport aliè a la vida quotidiana de la ciutat.

Quan el desaparegut Freddie Mercury, líder del grup britànic de rock Queen, i Montserrat Caballé van interpretar el tema "Barcelona", tots començàvem a sentir que aquell especial fenomen també es deia Mollet. Però el lema musical que es va popularitzar i va representar l'esperit dels Jocs Olímpics de 1992 va ser "Amics per Sempre", interpretat inicialment per Josep Carreras i popularitzat per "Los Manolos".

Per primera vegada participaven tots els comitès olímpics existents. S'incorporava la República Sud-africana que tornava al moviment olímpic un cop superat el problema de la segregació racial. Hi participaven les repúbliques que fins aleshores ho havien fet com a Unió Soviètica que s'integraven volun-

tàriament en un equip unificat sota la bandera olímpica. Com a independents ho feren les repúbliques bàltiques d'Estònia, Letònia i Lituània. També ho feien per primera vegada Eslovènia, Croàcia i Bòsnia-Hercegovina. L'absència de boicots va permetre la participació de Cuba (absent en els dos jocs anteriors). Fins i tot, els conflictes de Sèrbia es van resoldre deixant participar els esportistes serbis, montenegrins i macedonis a títol individual. És a dir, l'esperit de pau i germanor que volia projectar Barcelona '92 i les seves subseus es va veure acompanyat per un conjunt de fets geopolítics que van permetre el reencontre de tots els atletes del món.

La nostra climatologia mediterrània, la lluminositat dels carrers, la simpatia i alegria de qui té la sensació que està sortint d'un fosc túnel, la constància en la postulació olímpica, el rigor i la tenacitat en dotar d'infraestructures viàries (rondes i nus de la Trinitat a Barcelona, variant, accessos i nous vials del barri de Lurdes a Mollet) a més de construir instal·lacions esportives, requeria d'una organització molt potent, capaç de mobilitzar molts recursos econòmics. A tall d'exemple, l'evolució dels drets televisius de les diferents edicions dels Jocs foren:

Seu ²⁰	Total ingressos	Increment	% sobre pressupost
Tòquio '64	1.577.778\$	---	---
Mèxic '68	7516.000\$	376,3%	---
Múnic '72	11.609.000\$	54,4%	---
Montreal '76	33.862.000\$	191,6%	7,7%
Moscou '80	101.182.182\$	198,8%	8,2%
Los Angeles '84	276.000.000\$	172,7%	44,3%
Seül '88	407.000.000\$	47,4%	26,0%
Barcelona '92	650.000.000\$	49,6%	33,5%

¹⁹ Escola de Policia de Catalunya, avui Institut de Seguretat Pública de Catalunya Llei 10/2007, de 30 de juliol.

²⁰ Font: Gyungsook Min. "Over-Commercialitations of the Olympics: The Role of US, Television Networks" in *International Revue for Sociology of Sport*. 1986.

6. L'extraordinari fenomen dels voluntaris olímpics

Podíem haver aconseguit les millors instal·lacions de Tir Olímpic del món, haver canviat la fisonomia de la ciutat, però la ciutat no hauria vibrat amb cada passa olímpica sense els voluntaris olímpics.

L'èxit dels Jocs Olímpics i dels Jocs Paralímpics del setembre d'aquell mateix any es fonamenta en la participació entusiasta de la ciutadania i aquesta no s'hagués produït sense els voluntaris. Tots i totes les que es van inscriure com a voluntaris es van sentir especialment implicades en el projecte de ciutat olímpica, i es van sentir part activa de l'olimpisme, dels seus valors, convertint-se en la corretja transmissora d'il·lusió.

L'efecte voluntaris es multiplicava per cent perquè aconseguien engrescar el seu entorn immediat. L'"Equip'92" va anar impregnant d'optimisme tota la ciutat. El seu centre operatiu estava al costat de la Marineta, convertida des de fa anys amb la seu del Consorci de Normalització Lingüística, i que durant els anys 1990 i 1991, i part del 1992, va funcionar com a oficina de la Subseu, essent-ne la responsable tècnica Glòria Arimon i Ventura²¹.

De mica en mica, una munió de molletans i molletanes de totes les edats, s'anaven organitzant i formant. Perquè ser voluntari olímpic no significava poder lluir el xandall blanc amb el símbol de Barcelona'92, sinó que era un procés d'incentius progressiu, que actuava de selecció per definir les funcions que podrien fer durant la intensa activitat dels dies dels Jocs. La formació va tenir una primera fase de caràcter general i més endavant es feia una formació específica vinculada a la instal·lació esportiva que s'estava construint i

Figura 7. Oficina dels voluntaris olímpics de Mollet

finalment a la tasca específica que se'ls assignava.

Només la ciutat de Barcelona va mobilitzar 35.000 voluntaris pels Jocs Olímpics i 15.000 per als Jocs Paralímpics, i la Comissió Assessora per al Projecte Voluntaris'92 va dissenyar un pla d'acolliment de voluntaris de totes les comunitats autònomes, que s'havien d'hostatjar a casa d'altres voluntaris i voluntàries. Va ser el programa "T'espera un amic"²². A totes les persones que tenien alguna responsabilitat de comandament se'ls va lliurar el "Manual d'atenció al voluntari" i tots els voluntaris van rebre el "Manual del Voluntari Olímpic".

7. Alguna singularitat dels voluntaris molletans

Es pot afirmar, sense por a equivocar-nos, que el treball dels voluntaris va ser la clau de l'èxit. Quan Mollet va ser proclamada ciutat subseu olímpica, ja hi havia més d'un centenar de persones (139) que s'havien inscrit directament al Centre de Voluntaris del COOB'92. Amb la proclamació aquesta xifra va créixer fins a 331 voluntaris.

Persones de totes les edats i procedències, mogudes per l'entusiasme de viure en directe i sentir-se útils durant el gran esdeveniment que s'aproximava

²¹ Es van editar 5 números d'un informatiu especial que es deia *Mollet olímpic*.

²² Voluntaris'92. Deu anys després. Andreu Clapés. Sotsdirector de Voluntaris Olímpics del COOB'92. Director de l'Oficina d'Atenció al Voluntari i Defensor del Voluntari durant la celebració dels Jocs Olímpics.

i amb la consciència certa que només passa, si passa, un cop a la vida, van esbrinar com fer-se voluntari i van seguir el procés de formació. Eren ciutadans de Caldes de Montbui, de Sant Fost de Campsentelles, de Santa Perpètua de Mogoda i de Mollet del Vallès.

Mollet tenia una singularitat que ens agradava explicar: el voluntari de més edat de tots els inscrits, en Ramon Aran²³ que l'any 1992 tenia 85 anys i el més jove, Daniel Novo²⁴ que no havent complert els 18 anys va ser acceptat per la seva capacitat de dinamització. Aquests dos extrems cronològics van ser recollits per la premsa general.²⁵ Si repassem el llistat i les fotografies del moment l'evocació dels instants compartits esdevenen emocionants, perquè poques vegades s'ha viscut una actitud tan positiva i d'entrega per fer lluir la nostra ciutat al món.

Des de finals del 1989 fins al juny de 1991, en què s'incorporaria a les llistes municipals, el coordinador de tot aquest fenomen de voluntariat va ser l'actual alcalde de la ciutat, Josep Monràs i Galindo. En el càrrec de coordinador el va substituir amb èxit en Josep Toll, que va haver de plegar quatre mesos abans dels Jocs, i en el tram final i durant els dies de competició olímpica ho va ser en Carles Gilart.

La prova de foc de la seva preparació es va produir el mes de maig de l'any olímpic, en una prova test anomenada "Trofeu ciutat de Mollet" on per primera vegada es provaven els vestits tradicionals catalans per a l'entrega de les medalles, els de jaqueta verda per acompanyament dels atletes i la jaqueta blava per qüestions logístiques (aparcaments, seguretat, càtering...). En aque-

lla prova test en què van participar atletes vinguts de molts països per tal de conèixer i provar les instal·lacions, va començar a produir-se l'intercanvi de "pins" entre atletes, voluntaris, treballadors, públic en general... que durant els jocs esdevindria un autèntic fenomen conegut com la "febre dels pins".

Un temps després de finalitzats els Jocs, Mollet del Vallès va ser de les primeres ciutats que dedicà un parc als voluntaris i voluntàries olímpics i paralímpics, situat a la confluència dels carrers Enric Morera, Can Magre i la rambla Pompeu Fabra.

8. Mollet al món. La Torxa Olímpica i els Jocs

Tantes i tantes hores de feina buscant acords i recursos. Tanta obra pública per posar la ciutat al dia, perquè les galeries de tir de precisió i el camp de tir al plat complissin amb tots el requisits exigits per a la pràctica d'alta competició d'aquesta modalitat esportiva²⁶, tant esforç en formar voluntaris, tanta il·lusió col·lectiva per posar-la a prova en uns dies concrets, en uns instants concrets, en aquell inoblidable estiu de 1992.

El primer gran instant va ser l'arribada de la Torxa Olímpica a Mollet del Vallès, els seus portadors superaven la Conreria i arribats a Mollet, passejaven el foc que tres dies abans havia desembarcat a Empúries recordant-nos els nostres orígens remots i la nostra mediterraneïtat. Arribava a una plaça Prat de la Riba plena a rebentar a les dotze de la nit del dia 15 de juny.

Després d'una delicada arribada a l'antic port hel·lènic el dia 13 de juny el foc olímpic va recórrer les disset co-

²³ En Ramon Aran va morir l'any 2000 a l'edat de 92 anys i per expressa voluntat seva va ser enterrat amb el xandall olímpic.

²⁴ En Dani Novo va ser, més tard, regidor de Cultura de l'Ajuntament (2003-2011). També van ser voluntaris i més tard regidors de l'Ajuntament: Eva Pazos i Marco Gómez.

²⁵ Especial menció el reportatge de Canal+ per a tot el món en "Un dia en la vida dels voluntaris olímpics".

²⁶ Tipologia de competicions de Tir Olímpic. Vegeu annex

232

Figura 8. La plaça de Prat de la Riba, plena de gom a gom per rebre la torxa olímpica

Figura 9. El molletà Jordi Solé Tura, aleshores ministre de Cultura del govern central, alça la torxa olímpica

munitats autònomes, en un total de 9.339 quilòmetres, passant per 652 municipis, fent parada en 60 ciutats, entre elles, totes les subseus, durant 39 dies abans que Antonio Rebollo encengués el gran pebeter de l'estadi Olímpic amb una fletxa certera.

El 15 de juny s'havien anat concentrant milers de persones als carrers i places i el llavors ministre de Cultura,

Jordi Solé Tura encenia, a les dotze de la nit, el pebeter de repòs i la llàntia²⁷ que guardaria la flama encesa durant tota la nit. L'il·lustre molletà, i ministre en aquells moments, havia rebut la flama del regidor d'esports Josep Monràs i Galindo²⁸. Els carrers per on passava vessaven de gent que animava als portadors que d'entre els 9.726 relleus els va tocar córrer per l'asfalt de Mollet, atletes i voluntaris que ens feien vibrar amb l'esperit olímpic que duia la flama. L'alegria euforitzant va esclatar quan a un bon ritme atlètic entraven a la plaça Prat de la Riba, els que havien fet els darrers relleus.

En els municipis on s'aturava la flama hi havia els activistes de la campanya *Freedom Catalonia* conscients que era una gran oportunitat per fer conèixer al món la reivindicació nacional de Catalunya. Aquesta campanya era el termòmetre de l'èxit creixent de l'organització dels Jocs, ja que les seves activitats eren retransmeses a bona part del món. Mollet del Vallès va ser coneguda arreu. Els Jocs Olímpics ho feien possible i no podíem ni hàviem de dissimular la nostra emoció en veure la nostra ciutat entre les grans ciutats a la pantalla de la televisió.

9. Els dies dels Jocs Olímpics. Primera medalla olímpica Barcelona'92

La cerimònia d'obertura dels jocs protagonitzada per la Fura dels Baus amb milers de voluntaris i amb l'entusiasta col·laboració del públic present a l'Estadi Olímpic de Montjuïc va emocionar fins al punt de convertir-se en inoblidable als 3.500 milions de persones que es calcula que van seguir-la a través de la televisió.

A Mollet del Vallès tot estava llest²⁹.

²⁷ La torxa, la llàntia de seguretat i els pebeters de repòs són obra del dissenyador barceloní André Ricard

²⁸ Alcalde de Mollet del Vallès des del 10 de gener de 2004.

²⁹ Del 7 al 12 d'abril de 1992 s'havia celebrat el campionat d'Espanya de tir al plat i del 26 d'abril a l'1 de maig es va celebrar el gran premi internacional de tir de precisió que van servir de prova-test de les noves instal·lacions.

Com passa en aquest tipus d'esdeveniments, s'havia treballat fins al mateix moment d'iniciar les competicions. La cerimònia inaugural es va seguir des d'una pantalla gegant instal·lada a la plaça de Prat de la Riba i cada dia hi havia més banderes olímpiques i catalanes als balcons de la nostra ciutat³⁰.

El pas elevat per accedir a l'AP-7 i la rotonda inferior va ser l'obra que més ens va fer patir i l'exigència tècnica dels membres de la Federació Internacional de Tir el que més ens va neguitejar. Però el primer tret de competició va fer oblidar tots els maldecaps³¹. Hi havia atletes de tot el món. Els voluntaris estaven al seu lloc. Tots impecables. Tots alliçonats. A la subseu olímpica de Mollet es va entregar la primera medalla. La primera cerimònia d'entrega de medalles, d'hissada de banderes, d'himne del país guanyador va posar-se a prova a Mollet del Vallès. La va rebre la tiradora de Corea del Sud, Kaab Joonyeo en la modalitat de carrabina d'aire. Només feia dotze hores que s'havien inaugurat els XXV Jocs Olímpics.³²

Entre el tir de precisió i el tir al pateren tretze modalitats esportives que competien a Mollet del Vallès i, per tant, van ser tretze medalles entregades amb tota solemnitat als millors esportistes del món d'aquestes modalitats³³. Els que obtingueren medalla foren els guanyadors de set proves masculines, quatre femenines i dues mixtes. Per seleccions olímpiques la distribució fou: cinc medalles per equip unificat sota la bandera olímpica i que corresponien a les antigues repúbliques soviètiques, dues per l'equip xinès, dues per l'equip de l'Alemanya unificada, dues per l'an-

Figura 10. La primera medalla olímpica es va lliurar a Mollet, a la tiradora de Corea del Sud, Kaab Joonyeo

terior organitzadora dels Jocs, Corea del Sud, una per l'equip d'Estats Units i una per Txecoslovàquia.

Durant aquells dies van visitar-nos persones rellevants del món esportiu i polític; també les cases reials de Mònaco i del Regne Unit (el príncep Albert de Mònaco i la princesa Anna d'Anglaterra van voler visitar les millors instal·lacions de tir olímpic de tota la història).

És possible que l'extraordinària dedicació que vàrem destinar a les competicions de Tir, ens van privar de gaudir de l'extraordinari espectacle que suposava el conjunt dels Jocs Olímpics amb la presència dels millors jugadors del món, especialment de l'equip de bàsquet nord-americà que fou anomenat equip de somni (*dream team*) perquè per primera vegada a la història es componia dels millors professionals de la lliga nord-americana (NBA). Els jugadors més carismàtics foren Erwing Magic Johnson, Larry Bird i Michael Jordan.

En d'altres esports van destacar noms

³⁰ El 21 de març s'havia fet una trobada de voluntaris a les instal·lacions perquè es familiaritzessin amb els nous espais.

³¹ Ignasi Camí i Ignasi Galceran, director i director adjunt de les instal·lacions de Tir Olímpic van ser molt importants per la complexa organització dels Jocs a Mollet.

³² L'encarregat d'entregar la medalla seguida per tota la premsa del món va ser el príncep Albert de Mònaco en la seva condició de membre del COI.

³³ Vegeu annex.

Figura 11. El molletà i àrbitre internacional Victor Mas va portar la torxa paralímpica

234

tan coneguts com Carl Lewis, Linford Christie, Kevin Young en atletisme i l'espanyol Fermín Cacho que guanyà la medalla d'or en els 1.500 metres lliços; Aleksandr Popov, Sadovyi Yevgeny i Tamás Darnyi en natació, en aquesta modalitat la nedadora hongaresa Krisztina Egerszegi obtingué tres medalles d'or; el gimnasta bielorús Vitaly Shcherbo va aconseguir sis medalles d'or; el tenista suís Marc Rosset va guanyar la medalla d'or després de més de cinc hores de partit contra Jordi Arrese; la tenista estatunidenca Jennifer Capriati va guanyar la medalla d'or en la final contra l'alemanya Steffi Graf. Lluís Doreste guanyà

Figura 12. Del 3 al 14 de setembre Mollet va acollir les proves de tir paralímpic

dues medalles d'or en vela; el català Daniel Plaza guanyà l'or en marxa atlètica; en futbol la selecció espanyola guanyà l'or i l'equip femení d'hoquei herba també se n'endugué l'or.

Els tiradors d'elit no eren coneguts pel gran públic però competien a Mollet del Vallès i ho feien sota la mirada atenta dels experts i seguidors d'aquesta disciplina esportiva i la mirada perplexa i d'admiració dels que no havíem seguit mai una competició d'aquest tipus i no crèiem que fos possible el nivell de concentració i precisió que mostraven els atletes. Potser fins aquell moment no vam comprendre les exigències tècniques i la decisió d'aixecar un talús a banda i banda de la via del tren. Era cert, el vol d'un mosquit canviava radicalment el destí del tret. La nostra obligació i voluntat era que tot funcionés perfectament i si el Tir Olímpic funcionava perfectament i ho feien els altres esports, els Jocs serien un gran èxit. Aquest era l'objectiu de totes les llargues però inoblidables jornades d'aquell breu espai de temps en què Mollet del Vallès era, juntament amb altres 15 ciutats, el centre del món.

Cal reconèixer que la presència de molletans i molletanes no va ser massiva, però mai va faltar públic entregat i cofoi de saber que la seva ciutat escrivia, potser amb lletra petita, història olímpica.

10. Els Jocs Paralímpics. IX Edició

L'any 1948, sir Ludwig Guttmann va organitzar uns jocs esportius per als excombatents del Regne Unit a la II Guerra Mundial que havien patit lesions medul·lars o amputacions greus. L'any 1960, en el mateix Regne Unit i coincidint amb els Jocs Olímpics de Roma es van organitzar els primer Jocs Paralímpics oberts a tots els esportistes amb discapacitats físiques, sense que calgués la condició de veterà de guerra. Eren atletes amb discapacitat motora, amputacions, ceguesa, i paràlisi cerebral... (per

als que tenien deficiències mentals s'organitzaren els *Special Olympics*).

L'estiu de 1988, l'edició anterior a Barcelona'92, a la ciutat de Seül (Corea del Sud) va establir-se la vinculació: la mateixa ciutat que organitzés els Jocs Olímpics, organitzaria també els Jocs Paralímpics, obligant així a tenir cura de la correcta accessibilitat, sense barreres de cap mena a les instal·lacions esportives.

Entre les modalitats esportives paralímpiques hi ha el Tir. Per tant, des del primer moment Mollet va treballar sabent que després dels Jocs Olímpics, calia mantenir una estructura capaç d'organitzar –amb el mateix èxit i major sensibilitat, encara– els Jocs Paralímpics³⁴. Dels 317 voluntaris, 190³⁵ van acabar els Jocs Olímpics amb ganes renovades per col·laborar en els Paralímpics. En la memòria d'aquests jocs cal recordar que l'atleta local Antoni Duran va competir en la selecció de voleibol i va ajudar a dinamitzar les activitats a l'entorn d'aquest esdeveniment.

Va existir una torxa dels IX Jocs Paralímpics. El darrer relleu va sortir de l'Ajuntament de Barcelona el 30 d'agost i va ser portada per rellevistes discapacitats i no discapacitats, personalitats com Johan Cruyff, Koeman, Marta Ferrusola, Amparo Moreno, los Manolos, el Tricicle, Pep Guardiola.... Va recórrer 248 km de 30 poblacions, amb més de 500 portadors; el darrer relleu va entrar a la plaça de l'Ajuntament de la mà de Víctor Mas, molletà i àrbitre internacional de bàsquet.

Del 3 al 14 de setembre, les instal·lacions olímpiques de Mollet tornaven a obrir les portes per uns jocs diferents però no menys apassionants. De les 16 disciplines esportives, 5 corresponien a

Tir Olímpic, i a més a més aquesta vegada s'hi realitzaria una prova del Pentatló. Luis Salgado de la selecció espanyola va ser medalla de plata de pistola esportiva mixt SH1-SH3. Cossos amputats, ànimes més grans que mai, esperit de superació i esforços quasi inhumans ens tornaven a fer vibrar. Mollet tornava a ser-ne protagonista. La mascota Petra també va ser adaptada al Tir Olímpic, i fou tan popular com abans ho havia estat en Cobi.

Entre els Jocs Olímpics i els Paralímpics, Mollet celebrarà una Festa Major en el seu calendari més precoç perquè la Mare de Déu d'agost era dissabte i el vot del Poble, diumenge 16. La pregonera d'aquella edició, Lloïl Bertran va fer-nos una paròdia molt divertida de la nostra relació amb el Tir Olímpic.

11. Olimpíada Cultural

La celebració d'una olimpíada cultural va discórrer paral·lelament a la fase final d'organització dels Jocs Olímpics, complint la memòria de la candidatura de Barcelona'92 i l'acord posterior signat amb el COI.

Crec que per entendre la dimensió d'aquest gran moviment cultural cal fer referència a la importància que va tenir l'Administració Pública en el model d'organització Barcelona'92.³⁶ Per fer-la possible es va constituir OCSA (Olimpíada Cultural Societat Anònima). Estava previst que els actes de promoció cultural de Barcelona i Catalunya duressin quatre anys, però en el cas de Mollet no va ser possible pel retard en la nominació. Una de les principals activitats a Barcelona van ser els Festivals de Tardor que aconseguiren la projecció cultural de la capital de Catalunya a nivell internacional

³⁴ En Josep Maria Planas fou la persona designada pel COOB'92 com a responsable de les competicions de tir dels IX Jocs Paralímpics.

³⁵ 7.900 voluntaris a tot Catalunya.

³⁶ Botella, J. Politics, en Moragas, M. *The Keys to success: the social, sporting, economic and communications impact of Barcelona'92*. (1995) Bellaterra. Serveis de Publicacions UAB.

Figura 13. Cartell fet per Joan Brossa, de les II Jornades Internacionals de Màgia. Juny de 1992

236

en els camps de teatre, música i dansa. També es van organitzar espectacles de petit format i exposicions.

A Mollet del Vallès vam poder gaudir³⁷ de dues edicions del Festival Internacional de Màgia, amb la col·laboració inestimable pel seu gran coneixement d'aquest camp i per la seva genialitat artística i personal de Joan Brossa, que va dissenyar-nos un cartell encara avui conegut i reconegut d'un dimoni molt dimoni i molt vermell³⁸. Aquests festivals van portar a Mollet noms de primera divisió que deixaven bocabadats amb indiferència de l'edat dels espectadors: Brustrich, Carroll, Otchs, Braquetti, Fabian,

Syndra Khan... Com a culminació de l'Olimpíada Cultural a Mollet, el 17 de juliol vàrem poder gaudir d'un concert de carilló ambulant de la ciutat francesa de Douai, i el dia 18 de juliol l'apoteosi de bellesa amb el Grup Lanyang de Taiwan, amb un espectacle delicat de llum, color, disciplina i elegància que acompanyat d'una orquestra amb instruments tradicionals van emocionar el miler d'espectadors que es van aplegar a la plaça Prat de la Riba. En les condicions pressupostàries i de dèficits de serveis per resoldre el Mollet de l'època, els molletans i molletanes no hauríem pogut gaudir d'espectacles de tanta qualitat cultural si no haguéssim estat subseu.

No havia fet mai inventari escrit i personal d'aquells intensos tres anys. Ara m'adono de com m'emociona veure a les fotografies dels llibres oficials dels Jocs Olímpics de Barcelona'92 cares conegudes i records indestriables de la nostra ciutat, i en un racó, quasi imperceptible, el dimoni brossià presenciant la culminació d'un procés esportiu, cultural, de transformació urbanística i de recuperació de la confiança i la força col·lectiva. Sempre s'ha dit que l'Olimpíada Cultural va tenir més ombres que llum, i certament va existir persones molt crítiques que s'havien plantejat altres horitzons o que haurien donat un altre enfocament a la promoció cultural, però per a Mollet del Vallès la seva aportació va ser una injecció de qualitat que va apujar el llistó cultural que tot just mesos abans havien iniciat les inauguracions de la Biblioteca (23 de juny de 1990) i l'Escola Municipal de Música (5 de maig de 1991)³⁹.

³⁷ Menció especial a Rosa Maria Carrasco (filla de Manuel Carrasco i Formiguera) per la seva especial dedicació des d'OCSA, i els regidors i tècnics de cultura de l'època: Ramon López Reverter (1989-1991), Oriol Fort i Marrugat (1991-1992), Montserrat Illa (1989-1991), Montserrat Badia (1990-1992), Noemí Fernández (1989-1992Ç), Antonio Martínez (1991-1992) i la col·laboració del Vicenç de Tríptic.

³⁸ I Jornades Internacionals de Màgia 4-19 de maig de 1991, i II Jornades Internacionals del 5 al 21 de juny de 1992.

³⁹ Els dies 1 i 2 de maig de 1992 Mollet va ser proclamada Ciutat Pubilla de la Sardana i es va celebrar el 50è Aplec de la Sardana. De tot això en guarda testimoni una escultura al parc de Can Mulà.

12. El Mollet postolímpic

Els Jocs de Barcelona van provocar una mobilització ciutadana sense precedents, una identificació de la ciutadania que consolidava dia a dia unes institucions democràtiques després d'una llarga dictadura. L'any que es va presentar la candidatura perquè Barcelona fos seu olímpica, s'havia produït un cop d'estat. La situació econòmica i els greus problemes socials no convidaven a l'optimisme, però els Jocs van ser la llum a l'horitzó que feia falta per creure en un futur millor.

La inversió pública va actuar de reversiu, va crear molts llocs de treball directes però també indirectes i una economia de sectors emergents (disseny, tecnologia, comunicacions...) generava llocs de treball i posava de moda la ciutat i Catalunya sencera, de manera que des d'aleshores ha estat el destí turístic preferit al món. La vivència de Mollet, en la justa proporció de les nostres possibilitats de la nostra mida, del punt de partida va suposar un canviar radicalment la fisonomia de la ciutat, obrir amplis horitzons, tornar-nos la confiança, creure'ns que era possible aconseguir els somnis col·lectius tantes dècades guardats en calaixos obscurs.

Barcelona va encertar-la de ple en l'enfocament dels valors a potenciar. Va convertir-se en la capital d'una mediterrània que des de la diversitat d'ètnies, religions, realitats socioculturals i econòmiques molt diferents creien en un futur comú i en pau. La Fura dels Baus⁴⁰ va agafar com a referència la llegenda d'Hèrcules per a la cerimònia d'inauguració més espectacular de la història, seguida per més de 3.500 milions de persones a través de la televisió. La llegenda d'Hèrcules és la de l'aventura humana. Sota la protecció del sol (que és la font de tota

la vida) Hèrcules emprèn un viatge per conèixer els límits del món: és la primera cursa olímpica. Vencedor de la competició, l'heroi trenca la columna que simbolitza el límit del món i amb aquest gest fixa els límits entre el bé i el mal, la vida i la mort. Hèrcules és coronat amb branques d'olivera que simbolitzen el triomf de la pau i la civilització, comença a brollar una font i l'aigua anirà separant Europa d'Àfrica, creant el mar Mediterrani i el futur naixement de la ciutat de Barcelona, els símbols de la qual són la intel·ligència, el coratge i la cultura que li permeten vèncer tots els obstacles i consagrar el triomf de la civilització.

Tots els actes de gran difusió van intentar amb èxit reclamar una mirada diferent cap a Catalunya. La Catalunya que ressorgia després d'anys de misèria econòmica i cultural i la persecució política, mostrava la seva gran eficàcia i precisió en l'organització dels Jocs, i en la seva capacitat de regeneració i transformació. Barcelona va situar la ciutat al centre dels jocs i no, com fins aleshores, en simple referència escenogràfica⁴¹.

A vegades m'he preguntat com seria la muntanya de Montjuïc, el front litoral, les rondes i la Vall d'Hebron... sense els Jocs Olímpics i alhora apareix també la pregunta de quants anys hauríem trigat en fer l'ampliació de l'Escola de Policia de Catalunya, quan hauríem trigat a tenir els accessos a l'AP-7 des de la variant de la N-152 (C-17), com hauríem convençut la Generalitat de que havia d'ajudar-nos a la recuperació de l'avinguda Jaume I i en la separació i ampliació de col·lectors sota la Rambla. La biblioteca popular, les noves escoles... tot va encaminar la nostra ciutat cap a un futur diferent.

Els Jocs Olímpics van ser un gran esdeveniment esportiu i de participació social, però també un dinamitza-

⁴⁰ Anys després, (2001) va ser l'encarregada de l'espectacular espectacle d'inauguració del Parc dels Colors.

⁴² Els Jocs de la ciutat (2002). Lluís Millet, arquitecte i director de la Divisió d'Infraestructures del COOB'92.

dor sense precedents. L'arquitectura, el disseny, les telecomunicacions, la presència internacional, l'admiració a l'Assemblea de Regions d'Europa i el Consell Europeu de Municipis, de la qual Barcelona i el seu alcalde, Pasqual Maragall, passarien a ser-ne protagonistes indiscutibles.

Singularment, a Mollet del Vallès van confluïr dues felices circumstàncies. Per una part, la voluntat dels voluntaris olímpics de continuar agrupats i col·laborar en els esdeveniments de la ciutat i per una altra, la decisió del govern de la ciutat de commemorar adequadament el Mil·lenari de l'existència documentada de Moledo (Mollet). Els voluntaris, aquesta vegada presidits per l'Antoni Bargalló, decidien mirar cap al futur amb el nom de "voluntaris 2.000" i van ser els impulsors i protagonistes de la inflada de globus i les grans trenes de colors que unien tots els barris amb el campanar i que encara avui apareix als llibres de Record Guinness (7 de novembre de 1993, commemoració del Mil·lenari de la ciutat).

L'empenta de transformació va continuar amb els eixamples de Can Borrell – Santa Rosa i de Riera Seca – la Vinyota, amb la reurbanització de l'avinguda

Gaudí, de l'illa de Can Mulà, de la nova plaça de Pau Casals, de l'adquisició del pla de les Pruneres, el parc dels Colors o l'Hospital...

El calendari ens recorda que han passat 20 anys i això ens permet una mirada retrospectiva i serena. Després d'aquest exercici retrospectiu, cal reafirmar-nos en què tot i algunes imperfeccions, la decisió de pugnar per ser subseu i la capacitat d'organitzar les competicions i de saber aprofitar la circumstància per iniciar el camí de la transformació i modernització ha estat enormement positiva.

En la retrospectiva he mirat de no obviar alguns problemes, dubtes o opinions contràries a algunes de les decisions preses. Però també des de la perspectiva refredada pel temps, cal seguir afirmant que l'opinió contrària d'una minoria no podia impedir que la ciutat fos destinatària de diners procedents d'altres administracions per fer que la ciutat estengués els Jocs molt més enllà de les instal·lacions i les competicions de Tir Olímpic.

Els millors Jocs de la història havien aixecat moltes medalles i aplaudiments, però també van aixecar unes ciutats i una nació de l'Europa més moderna.

238

Annex 1

Jocs Olímpics. Tir Olímpic

Homes	Medalla d'or
Carrabina d'aire	Equip unificat (antiga URSS)
Carrabina 3x40	Equip unificat (antiga URSS)
Pistola lliure	Equip unificat (antiga URSS)
Pistola d'aire	Xina
Pistola de tir ràpid	Alemanya
Matx anglès	Corea del Sud
Blanc Mòbil	Alemanya
Dones	Medalla d'or
Carrabina d'aire	Corea del Sud (primera medalla dels jocs)
Carrabina 3x20	Estats Units
Pistola d'aire	Equip unificat (antiga URSS)
Pistola esportiva	Equip unificat (antiga URSS)
Proves mixtes	Medalla d'or
Skeet (25 plats)	Xina
Fossa olímpica (25 plats)	República Txeca

Jocs Paralímpics. Tir Olímpic		
Homes		Medalla d'or
Carrabina d'aire dempeus	SH1	Alemanya
Carrabina d'aire dempeus	SH2	Suècia
Pistola d'aire	SH1	Independent (ex-iugoslaus)
Pistola d'aire	SH2	França
Carrabina d'aire dempeus	SH1-SH3	Regne Unit
Matx olímpic mixt	SH2	Suècia
Matx olímpic mixt	SH3	Alemanya
Matx olímpic mixt	SH4	Dinamarca
Matx anglès mixt	SH1-SH2	Corea del Sud
Matx anglès mixt	SH1-SH3	Alemanya
Carrabina d'aire 3x40 mixt	SH2	Alemanya
Carrabina d'aire 3x40 mixt	SH3	Alemanya
Carrabina d'aire 3x40 mixt	SH4	Itàlia
Pistola d'aire mixt	SH1-SH3	Independent (ex-iugoslaus)
Pistola esportiva mixt	SH1-SH3	Bèlgica
Pistola lliure mixt	SH1-SH3	Canadà

Annex 2

Cronologia

- 1984** juny. Tanca l'Institut Ramon Albó (centre educatiu que acollia nois interns sense família o amb problemàtiques socials).
- 1985** 30 de setembre. Comença a funcionar l'Acadèmia dels Mossos d'Esquadra, a Mollet, 1a promoció.
- 1986** 17 octubre. Barcelona és nomenada seu de la XXV olimpíada.
- 1989** 17 juliol. Mollet sap que serà subseu de tir, l'última en ser nomenada. L'Ajuntament de Mollet del Vallès aprova el Pla de les instal·lacions el 2-3-90 i el 15 juny comencen treballs. Les galeries de tir quedaran per a l'Escola de Policia (el fet que hi hagués l'escola, decidí per al nomenament de la subseu, segons el seu director, Jesús M. Rodés). L'INCASOL, propietari dels terrenys, vol desmantellar el camp de tir al plat un cop passats els Jocs Olímpics.
- 1990** Inici dels procediments per construir i millorar infraestructures a Mollet
- 1991** Del 7 al 9 maig, exposició a Mollet Barcelona'92, amics per sempre. La visiten 3.500 persones.
7 de maig. Inauguració de l'oficina de la subseu, amb el telèfon 570 1992.
Mollet reivindica que no es desmantelli el camp de tir al plat.
- 1992** 22 gener. Inauguració de l'exposició a Can Pantiquet Jocs paralímpics.
El Servei de Català edita díptics de vocabulari del tir i dos cartells: el del tir de precisió i del tir al plat
- 1992** Del 7 al 12 abril, Campionat d'Espanya de Tir al plat i de Catalunya de precisió. Els mateixos dies, Mollet és proclamada Ciutat pubilla de la sardana.
Jaume Blades, director espor-

tiu de tir del COOB'92 afirma que en aquells moments, són les millors instal·lacions del món. Mollet és coneguda per 27 milions d'afiliats al tir de 148 països.

1992 15 de juny, arriba la Torxa. 5.600 km per tot Espanya i 9.000 rellevistes a peu i amb bicicleta. 30 portadors fan el relleu a Mollet (27 d'ells, olímpics) amb relleus cada 500 m. Dos dels portadors són Josep Monràs i el ministre Jordi Solé Tura.

Ignasi Galceran, director adjunt del camp de tir parla de la magnitud de la instal·lació (a diferència d'altres). Per primer cop, a través de monitors, es poden visualitzar les dianes, i la retransmissió és en directe a tot món. Mollet és una de les poques instal·lacions on els voluntaris menges calent, perquè s'aprofita el menjador de l'Escola de Policia.

1992 26 juliol, 9.30 h. Poques hores després d'inaugurar-se els Jocs, es dona la 1a medalla olímpica en les proves de carrabina d'aire comprimit, a Mollet. La lliuren el príncep Albert de Mònaco i princesa Anna d'Anglaterra. El 29 juliol, l'alcalde, Montserrat Tura, en dona una altra.

1992 1 setembre. Arriba la Torxa paralímpica. El portador de Mollet és l'àrbitre internacional de bàsquet, el molletà Victor Mas.

1992 Del 7 al 13 setembre, Jocs Paralímpics. No hi ha competicions de tir al plat. Crònica del periodista Niebla al butlletí subseu olímpica, en una tertúlia al bar Marfà: "Podem presumir de tenir l'únic Cobi armat amb fusell". Un altre diu: "Però el nostre Cobi només dispara trets de pau"

Hemeroteca Arxiu Històric de Mollet

Informatiu Mollet (1985-1988)

Mollet olímpic (1991-92)

Quatre Cantons (1990-1993)

Bibliografia

DE MORAGAS SPÀ, MIQUEL. *Comunicació, identitats culturals i Jocs Olímpics*. Centre d'Estudis Olímpics (CEO-UAB). Document presentat a Seül l'any 1987.

GYUNGSOOK MIN. "Over-Commercialisations of the Olympics: The Role of US, Television Networks" in *International Review for Sociology of Sport*.

Vídeos

Mollet del Vallès, l'avui i el demà d'una ciutat.

<http://www.youtube.com/watch?v=x2kONo68Ons>